

Aanvraagformulier

Verzoek tot een Vangnetuitkering Participatiewet over 2016

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente

Nunspeet

over het uitkeringsjaar 2016

Datum: 21-6-17

Ondertekening:

De secretaris,

De burgemeester,

Inhoudsopgave

Toelichting	3
1. Globale analyse tekort	4
2. Informatie gemeenteraad	9
3. Opvattingen van de gemeenteraad	10
4. Maatregelen 2016	11

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort

i. Omvang tekort.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke omvang van het tekort in 2016?

Nunspeet had in het verleden een aanzienlijk tekort op het inkomensdeel en met een pakket maatregelen is de afgelopen jaren geprobeerd het tekort zover mogelijk terug te dringen. Dit is tot op heden gelukt, de ingezette maatregelen hebben de afgelopen jaren er aan bijgedragen het tekort substantieel terug te dringen.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Percentage tekort	32%	30%	12%	11%	18%	18%	8%	7,5%

Het tekort over 2016 bedraagt 7,55%, dit is € 263.934,-

Er wordt een vangnetuitkering aangevraagd voor het tekort tussen de 5% en 10%, dit is € 44.543,-

ii. Mogelijke oorzaak tekort

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke oorzaak van het tekort in 2016?

Er zijn verschillende oorzaken van het tekort die in dit hoofdstuk benoemd worden:

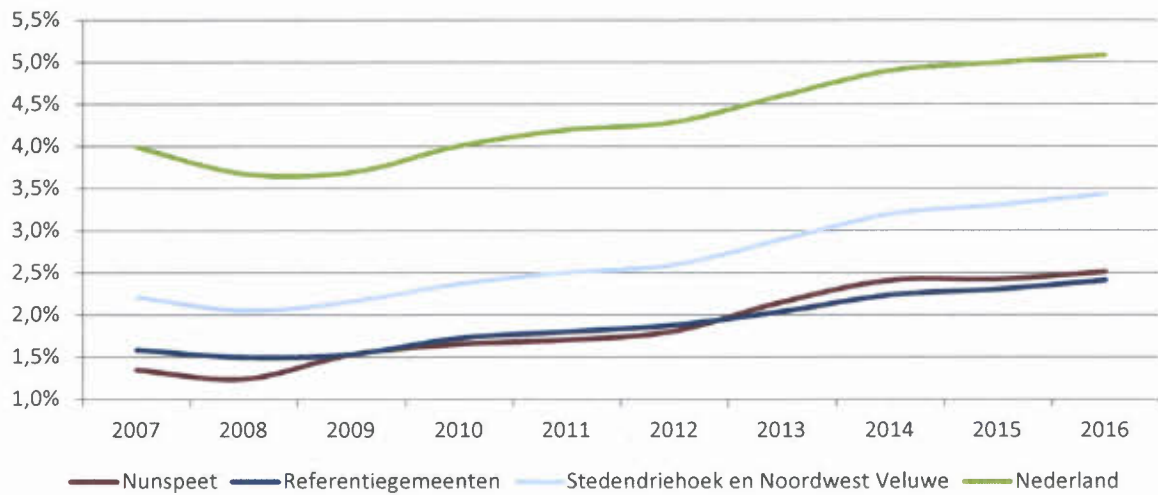
- 2.1 Volume
- 2.2 Buigbudget
- 2.3 Arbeidsmarkt
- 2.4 Beleid

2.1 Volume

Sinds 2013 heeft Nunspeet te maken met een relatief hoge bijstandsdichtheid ten opzichte van referentiegemeenten, zie figuur 1. Hier vergelijken we Nunspeet met een groep referentiegemeenten¹ (deze tien gemeenten ontvingen in 2015 een vergelijkbaar budget per huishouden en zijn qua grootte vergelijkbaar) met de gemeenten in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe en met alle Nederlandse gemeenten. Te zien is dat Nunspeet na forse stijgingen in 2013 en 2014 de afgelopen twee jaar weer langzaam naar de bijstandsdichtheid van referentiegemeente toe beweegt.

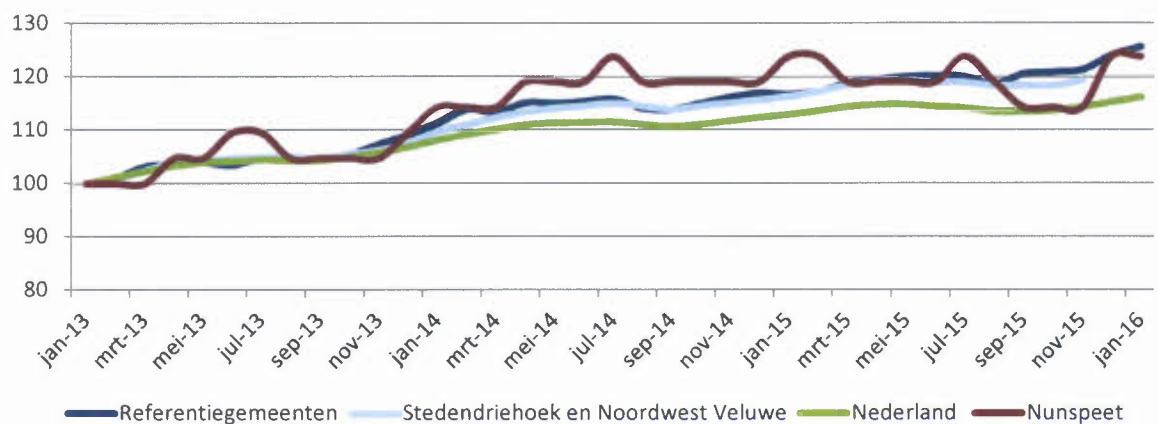
Dat is tevens terug te zien in het dalende tekort in 2015 (tabel 1) en naar verwachting ook in 2016.

Figuur 1. Bijstandsdichtheid: het aantal bijstandsuitkeringen gemiddeld over het jaar gedeeld door het aantal huishoudens, bron: CBS.

Als we kijken naar de maandelijks ontwikkeling van het volume (figuur 2) zien we dat het bijstandsvolume in Nunspeet, na sterke stijgingen begin 2014 stabiel is gebleven.

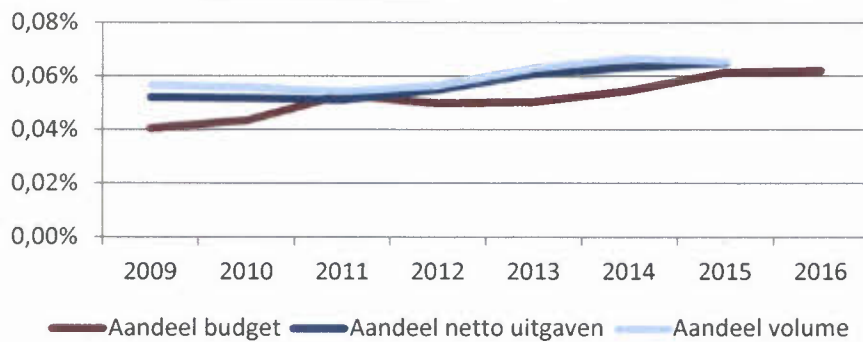
Figuur 2. Indexcijfer (basis: januari 2013) van het aantal bijstandsuitkeringen onder de AOW-leeftijd per maand, bron: CBS.

2.2 BUIG-budget

Uit de analyse in de IAU-aanvraag 2014 bleek dat het BUIG-budget dat Nunspeet per huishouden ontvangt ten opzichte van vergelijkbare directe buurgemeenten op de Noordwest-Veluwe relatief laag is. Dit maakt het lastig om de uitgaven binnen het budget te houden. Hier is in 2015 deels voor gecorrigeerd door het nieuwe verdeelmodel die voor Nunspeet gunstige herverdeeleffecten heeft. Dit is ook te zien in figuur 3. Het aandeel dat Nunspeet had in het landelijke budget was altijd laag ten opzichte van het Nunspeetse aandeel in het landelijk volume en de landelijke uitgaven. Er is een nieuw verdeelmodel gekomen wat in 2015 en 2016 een positief effect lijkt te hebben op het budget.

Figuur 3. Inkomensdeel- en volumeaandeel in landelijk, bron: gemeenteloket SZW en CBS.

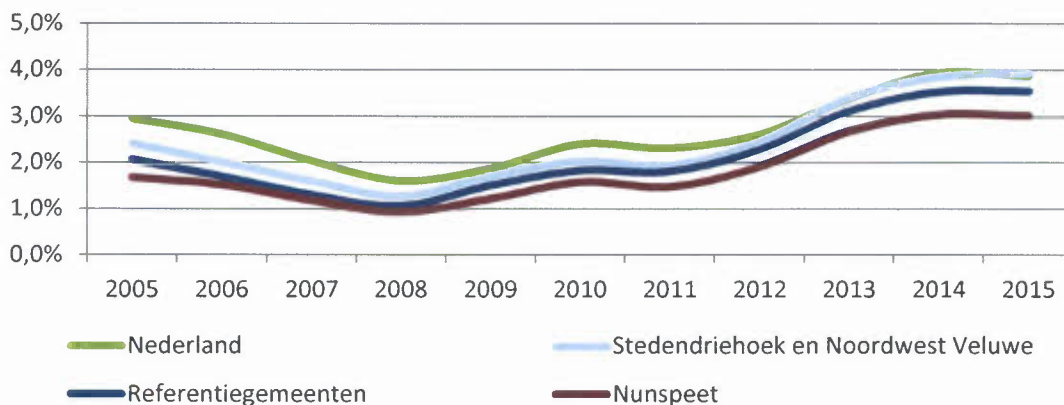

2.3 Arbeidsmarkt

Ondanks de crisis scoort Nunspeet nog redelijk goed in de werkgelegenheidscijfers maar regionaal is er vanaf 2012 een sterke terugval van het aantal banen, gevolgd door een stijging van het aantal WW'ers en bijstandsgerechtigden.

Figuur 4 laat zien dat de arbeidsmarktregio het moeilijk heeft gehad de afgelopen jaren. Uit de analyse voor de IAU 2014 bleek dat de arbeidsmarkt van Nunspeet sterk vervlochten is met die van de omliggende gemeenten en inwoners uit andere gemeenten ook in Nunspeet komen werken.

Figuur 4. Werkloosheid: jaarlijks gemiddelde aantal WW-uitkeringen ten opzichte van beroepsgeschikte bevolking (15-65 jaar), bron: CBS

Er zijn de afgelopen jaren volgens het CBS banen in de gezondheidszorg verdwenen, maar ook in de financiële dienstverlening (inkrimping Rabobank) en in de sector cultuur/sport/recreatie. Daarnaast heeft de regio last van frictiewerkloosheid doordat het relatief laaggeschoolde aanbod van arbeid niet altijd aansluit op de vraag naar hoger geschoolde arbeidskrachten.

De campings en recreatieparken in Nunspeet en in de regio hebben een aanzuigende werking op arbeidsmigranten, met name uit Polen. Zij zorgen voor verdringen op de markt voor laaggeschoolde arbeid. Dit bleek onder andere uit een onderzoek gedaan in 2013 naar arbeidsmigranten in de regio Noord Veluwe (Quickscan arbeidsmigranten 23-1-2013 Regio Noord-Veluwe).

Een voorlopige arbeidsmarktanalyse van de Noord Veluwe Werkkamer in 2016 laat zien dat het aantal arbeidsplaatsen in de subregio meer is toegenomen dan de beroepsbevolking. Dat lijkt dus een heel goed teken. De groei in vestigingen komt echter bijna volledig door de ontwikkeling van eenmanszaken. In de regio is het aantal bedrijven binnen het MKB namelijk sterk afgenomen, terwijl het aantal grote bedrijven slechts zeer beperkt is toegenomen. De verklaring voor het feit dat, ondanks de groei van de arbeidsplaatsen de werkloosheid in de regio is toegenomen, ligt in het (kwalitatieve) verschil tussen vraag en aanbod van arbeid. Daarnaast kan de sterke afhankelijkheid van de groei in vestigingen en banen van eenmanszaken (zzp'ers) volgens de analyse duiden op 'verborgen werkloosheid'. Het is mogelijk dat veel mensen die in een eenmanszaak werkzaam zijn óók werkzoekend zijn (en dus in de werkloosheidscijfers meetellen). Hét knelpunt op de arbeidsmarkt betreft volgens de analyse de groeiende groep werkloze ouderen, in toenemende mate gekenmerkt door een laag en soms gemiddeld opleidingsniveau, afkomstig uit het MKB en voor een belangrijk deel zelfs uit groeisectoren (zorg en zakelijke dienstverlening). Opleidingsniveau en leeftijd maken het voor een groeiende groep mensen steeds lastiger om een nieuwe baan te vinden (of een bestaande baan vast te houden).

2.4 Preventief oppakken kwetsbare doelgroepen

Zoals eerder genoemd is de gemeente, met de invoering van de Participatiewet in 2015, verantwoordelijk geworden voor een bredere doelgroep, waaronder ook arbeidsbeperkten die voorheen onder de verantwoordelijkheid van het UWV of de sociale werkvoorziening vielen. Vooral jonge schoolverlaters (bijvoorbeeld praktijkonderwijs- en voortgezet-speciaal-onderwijsverlaters) zijn hierbij een kwetsbare groep. De gemeente Nunspeet heeft sinds 2016 het beleid deze groep actief op te pakken, om te voorkomen dat ze uit beeld raken en in een latere fase van hun leven een nog grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben opgebouwd. Op korte termijn kost dit de sociale dienst meer geld dan het oplevert: als jongeren niet actief worden opgepakt blijven ze in eerste instantie buiten het zicht van de gemeente en doen ze geen beroep op een uitkering. Op langere termijn kunnen deze kosten hiervan echter oplopen, zowel maatschappelijke kosten als financiële kosten voor de sociale dienst. Vanuit deze langetermijnvisie kiest de gemeente er voor deze kwetsbare groep (mét een arbeidsbeperking) actief op te sporen en de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben. Dit leidt in eerste instantie tot hogere lasten aan uitkeringen. De loonkostensubsidies die aan deze groep wordt betaald (vanuit het BUIG-budget) om ze bij een werkgever aan de slag te helpen is vaak hoger dan het bedrag dat deze jongere aan uitkering zouden krijgen wanneer zij jonger zijn dan 21 jaar.

Deze nieuwe integrale aanpak, waarbij de '4D's' (Participatie, Jeugd, Wmo en onderwijs) samenkomen is, met oog voor de toekomst van de Nunspeetse bevolking, niet in lijn met de gedachte het beroep op afhankelijkheid van een uitkering zoveel mogelijk te voorkomen en leidt op korte termijn tot een hogere uitkeringslast. Deze integrale en preventieve aanpak wordt ingezet op alle kwetsbare doelgroepen waar gemeenten vooral sinds 2015 mee te maken hebben, namelijk: jongeren tot 27 jaar (waaronder voortijdig schoolverlaters), uitkeringsgerechtigden met arbeidsbeperkingen en belemmeringen en statushouders/vluchtelingen.

b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte *ontwikkelingen* van dat tekort in de komende jaren?

Resultaat van de maatregelen in 2016

De maatregelen die we als gemeente Nunspeet de afgelopen jaren hebben genomen hebben succes gehad. Het tekort is van 18 % in 2013 en 2014 aanzienlijk gedaald naar 8% in 2015 en is in 2016 verder gedaald naar 7,55%.

Kanttekening hierbij is dat we met onze zorgvuldige aanpak kwetsbare jongeren op korte termijn het tekort minder hebben weten terug te dringen maar wij verwachten dat dit op langere termijn wel een gunstig effect heeft omdat jongeren zo eerder langdurig een goede plaats op de arbeidsmarkt weten te verwerven.

Vooruitblik 2017

Ook in 2017 blijven wij verbeteren en streven wij er naar om het tekort terug te dringen. De maatregelen vanuit voorgaande jaren worden voortgezet. Sonar is in gebruik genomen. Omdat maatregel 3, het opstellen van een plan van aanpak, nog te weinig uit de verf komt en de doelgroep statushouders veel begeleiding vergt wordt er als maatregel een extra consulent aangenomen in 2017 met affiniteit met statushouders. Vooralsnog duiden de signalen er op dat het tekort in 2017 verder zal dalen en mogelijk onder de 5% zal blijven.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?
Op 25 oktober 2016 heeft het college het verbeterplan vastgesteld. Op 15 december 2016 is de gemeenteraad ge-informeert over het verbeterplan. Op 1 juni 2017 heeft de gemeenteraad het verbeterplan van het college aangemerkt als de goede methode die het college heeft ingezet om de tekorten terug te dringen.

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven. Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
Ja.
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
Het college heeft op 17 mei 2017 een informatiebijeenkomst gehouden voor de raad waarin de uitvoering van de re-integratie, een belangrijk onderdeel van het verbeterplan, besproken en toegelicht is. Het verbeterplan, waarvan de inhoud in deze aanvraag is opgenomen, is in de raad besproken. Op 1 juni 2017 heeft de gemeenteraad zonder hoofdelijke stemming besloten het verbeterplan aan te merken als de goede methode die het college heeft ingezet om de tekorten terug te dringen.
b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?
nee

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.

Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?			
Ja.			
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?			
Maatregelen om het tekort terug te dringen			
Niet alle maatregelen die we beschrijven hebben een direct effect op het tekort. Er zijn ook maatregelen die ondersteunend zijn om efficiënter en/of effectiever werken, maar waaraan geen directe financiële gevolgen te koppelen zijn. Deze maatregelen zijn echter ondersteunend of voorwaardenscheppend voor de maatregelen die wel direct effect opleveren.			
1.1 Terugblik op de in 2015 genomen maatregelen			
De maatregelen van 2015 waren gericht op het maximaal gebruikmaken van de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt, rekening houdend met de beschreven knelpunten op de regionale arbeidsmarkt.			
	Maatregelen 2015	Vervolg	Resultaat
	1. Uitstroombevordering		
1	Uitbreiding werkzaamheden jobcoach	De uitbreiding naar 1 fte is ook in 2016 voorgezet. Ook heeft de wethouder bedrijfsbezoeken afgelegd om werkgevers te stimuleren uitkeringsgerechtigden in dienst te nemen.	Continuering van het hogere aantal matches op jaarbasis

2	Aanleg bedrijventerrein de kolk	Omdat de rondweg nog niet is aangelegd kunnen alleen bedrijven die in een bijzondere situatie zitten zich al vestigen op de Kolk. In 2017 wordt de aanleg van de rondweg verwacht waarna er meer arbeidsplaatsen te verwachten zijn.	Er al wel een plaatsing gerealiseerd in 2016 bij een nieuw gevestigd bedrijf. Het verwachte profijt van de Kolk in termen van arbeidsplaatsen komt echter pas als de Kolk volledig is ontwikkeld.
3	Inzet op regionale werkgeversbenadering (in samenwerking met Elburg).	Doorgezet in 2016. Daarnaast willen wij met Elburg een intensievere netwerksamenwerking zodat we één werkgeversbenadering hebben voor beide gemeenten.	Beter inzicht in en afstemming over vacatures en werkzoekenden in de hele regio. Dat draagt bij aan meer en/of snellere plaatsingen.
4	Actieplan jeugdwerkloosheid.	Opgevolgd door plan 'Op de bank of in beweging' voor kwetsbare jongeren.	Zie nieuwe maatregelen 2016.
5	Re-integratietraject ex-statushouders.	Deze inzet is ook in 2016 gecontinueerd.	Tot september 2016 - 4 extra plaatsingen van statushouders.
2. Handhaving			
6	Extra alert op signalen over misbruik of fraude en instellen van onderzoek bij signalen, frequenter overleg met sociaal rechercheurs en een tweewekelijkse casusbespreking.	De maatregelen uit 2014 zijn ook in 2015 en 2016 doorgezet.	Geen mensen onterecht in de uitkering.
3. Signalering en sturing			
7	Monitoring instroom	Doorgezet in 2016	
8	Sturing op efficiëntie re-integratie-instrumenten.	Opgevolgd door nieuw heronderzoeksplan, zie nieuwe maatregelen 2016	

1.2 Nieuwe maatregelen uit 2016

Maatregel 1: samenwerking in de regio en (gezamenlijk gebruik van WBS/Sonar, het klantvolgsysteem en matchingsysteem van het UWV

Waarom? Het gezamenlijk gebruik van WBS/Sonar biedt de gemeente toegang tot kandidaten en vacatures van andere gemeenten en vice versa. Daarmee kunnen meer en/of snellere matches gemaakt worden. Werkgevers kunnen ook zelf in het systeem kijken en kandidaten uitzoeken.

Wat en hoe?	Gebruik maken WBS Sonar (UWV-systeem) wat in heel Nederland wordt uitgerold.
Wanneer?	Eind 2016.
Verwacht resultaat	Meer matchingen. Meeste effect in termen van bespaarde uitkeringen wordt in 2017 verwacht.

Maatregel 2: 'Op de bank of in beweging'

Waarom?	Met goede afspraken tussen onderwijs, gemeenten en andere netwerkpartners kunnen we kwetsbare jongeren (o.a. van Pro, VSO en entree-opleidingen) beter begeleiden van school naar werk, zodat ze niet op de bank terechtkomen (of op straat).
Wat en hoe?	Afstemming tussen gemeente, school en met RMC. Volgen en begeleiden van de jongeren en inzet van loonkostensubsidie voor het realiseren van plaatsingen op werk. Aanpak is sluitend mits alle afspraken ook daadwerkelijk worden waargemaakt, RMC moet melden, school moet ze daadwerkelijk oppakken.
Wanneer?	Vanaf mei 2016.
Verwacht resultaat	Jongeren die niet verder kunnen leren na school zo snel mogelijk in het arbeidsproces brengen. Op langere termijn besparing op uitkering en/of zorgkosten. Dat vraagt echter in de eerste jaren na het verlaten van school wel een investering van de gemeente in termen van begeleiding en inzet van loonkostensubsidie.

Maatregel 3: opstellen van plannen van aanpak voor alle uitkeringsgerechtigden met arbeidsverplichting

Waarom?	Actieve aanpak wordt gericht op de hele groep (voorheen alleen de kansrijken). Nu wordt er voor iedereen met een arbeidsverplichting een plan van aanpak opgesteld.
Wat en hoe?	Tijd voor de extra inzet is gevonden door administratieve lasten van consultants te verminderen.
Wanneer?	Vanaf maart 2016.
Verwacht resultaat	Eerder aan het werk.

Maatregel 4: Noord-Veluwse Werkkamer (valt onder regionaal werkbedrijf)

Waarom?	Er is geen gezamenlijk werkplein in de Noord-Veluwe en dus een moeizame afstemming in de regio. Dat komt een goede werkgeversservice niet ten goede. Met de Noord Veluwe Werkkamer stemmen we de werkgeversbenadering regionaal af.
Wat en hoe?	Werkkamer. Tafels (werkgroepen) met verschillende onderwerpen met als taak: instrumenten afstemmen, arbeidsmarktanalyse maken, scholing verbeteren. Participatie van gemeenten, UWV, onderwijspartijen, sw-bedrijf, werkgevers.
Wanneer?	April 2016.
Verwacht resultaat	Stroomlijning in instrumenten, verbeterde afstemming met onderwijspartijen en werkgevers.

c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?

De maatregelen blijken in de praktijk effectief te zijn. Het tekort is de afgelopen jaren steeds verder terug gedrongen, ook over de periode 2015-2016 en wij verwachten een verdere terugdringing van dit tekort in 2017 terwijl de kwaliteit van de uitvoering verbeterd is.